

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ

спеціальність	051 «Економіка»	обов'язковість дисципліни	Обов'язкова
освітня програма	Економіка	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	Перший (бакалаврський)	кафедра	Менеджменту, бізнесу і адміністрування

ВИКЛАДАЧ

БОЖИДАЙ Ірина Ігорівна

Вища освіта – спеціальність «Економіка підприємства»

Науковий ступень – кандидат економічних наук за спеціальністю 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)»

Вчене звання – доцент

Досвід роботи – 10 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій;
- член Харківської обласної громадської організації «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти» та Громадської організації «Лабораторія креативних ідей»

телефон	050-74-67-199	електронна пошта	bogiday303@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle
---------	---------------	------------------	---------------------------	-----------------------	--------

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування системи теоретичних знань і практичних умінь та навичок щодо використання теоретичних і методичних положень з питань організації та управління ризиками у діяльності підприємства, вивчення конкретних методів щодо управління та координації процесом управління ризиками
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, ділові ігри
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	• здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях / індивідуальні завдання; тренінги; • здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел та приймати обґрунтовані рішення / практичні, індивідуальні та групові завдання; • здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях / тренінги; індивідуальні завдання; • здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів / практичні заняття; індивідуальні завдання; • здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію / індивідуальні та групові завдання; • здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення / індивідуальні завдання; • здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності / практичні заняття; індивідуальні завдання.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 20 годин лекції, 20 годин практичні та семінарські заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	вільне зарахування

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетентності	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.	Програмні результати навчання	ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
-----------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1.					
Лекція 1.	Вступ до дисципліни «Ризик-менеджмент»	ПЗ 1	Ризик і підприємництво.	Самостійна робота	Еволюція ризик-менеджменту. Роль ризику в сучасній економіці та підприємництві. Вплив макро- та мікроекономічних факторів на рівень ризику Класифікація ризиків у підприємницькій діяльності Основні джерела ризику: зовнішні та внутрішні чинники Об’єктивні та суб’єктивні фактори ризику: як їх визначити Методи моніторингу та контролю ризику
Лекція 2.	Теоретичні основи ризик-менеджменту	ПЗ 2	Функції ризику. Джерела та чинники ризику.		
Лекція 3,4	Ідентифікація, аналіз та оцінка ризиків	ПЗ 3, 4	Об’єктивні та суб’єктивні чинники, які впливають на ступінь ризику. Організація робіт для аналізу ризику.		
Лекція 5.	Процес управління ризиком.	ПЗ 5	Процес управління ризиком.		
Розділ 2.					
Лекція 6,7.	Методи управління ризиком	ПЗ 6, 7	Методи управління ризиком. Фінансування ризику.	Самостійна робота	Підходи до управління ризиками: активні та пасивні методи Використання ймовірнісних моделей у ризик-менеджменті Інструменти прогнозування та прийняття рішень в умовах ризику Самострахування та страхові резерви у бізнесі Страхові компанії та їх вплив на систему управління ризиками Прогнозування ризиків у нестабільному економічному середовищі
Лекція 8	Моделювання економічного ризику та теорія ігор	ПЗ 8	Процес прийняття економічних рішень з урахуванням ризику		
Лекція 9	Страхування ризику	ПЗ 9	Страхування і функції ризик-менеджера		
Лекція 10	Невизначеність та ризик	ПЗ 10	Методи оцінки ймовірності несприятливих подій		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	- Швиданенко Г.О., Приходько Л.М. Оптимізація бізнес-процесів: навчальний посібник - К. : КНЕУ, 2012 – 487с. - Остервальдер А., Піньє І. Створюємо бізнес-модель. Новаторські ідеї для всіх і кожного / пер. з англ. Р. Корнута. К.: Наш формат, 2017. 288 с. - Клименко С. М. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навч. посіб. / С. М. Клименко, О. С. Дуброва. – Київ : КНЕУ, 2015. – 252 с. - Концептуальні засади управління підприємством як економічною системою : монографія / В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, С. К. Потьомкін та ін. ; за заг. ред. В. О. Коюди. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2007. – 416 с. - Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навч. посіб. / Т. С. Клебанова, О. В. Мілов, С. В. Мілевський та ін. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 262 с. - Внукова Н. М. Економічна оцінка ризику діяльності підприємств : проблеми теорії та практики / Н. М. Внукова. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 180 с. - Мороз О. В. Оптимальне управління економічними системами в умовах невизначеності та ризику / О. В. Мороз. – Вінниця : Універсум-Вінниця, 2003. – 177 с	Методичне забезпечення	Для викладання курсу «Ризик-менеджмент» використовуються навчальні підручники, посібники, схематичний матеріал, конспекти лекцій, методичні рекомендації - Божидай І.І. Ризик-менеджмент [Електронний ресурс] : курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка»; Державний біотехнологічний університет, Харків, 2025, 135 с. - Божидай І.І. Ризик-менеджмент [Електронний ресурс] : методичні рекомендації для проведення практичних занять здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка»; Державний біотехнологічний університет, Харків, 2025, 27 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (<https://cutt.ly/1HoWYh9>)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	результати поточного оцінювання
		до 40	підсумкове тестування
Поточне оцінювання	100 бальна сумарна	до 30	відповіді на питання, активність на заняттях, поточне тестування
		до 20	письмове опитування за розділами
		до 10	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.